

جایگاه سیره اهل بیت علیهم السلام
در اندیشه و کلام امام علیه السلام و رهبری علیه السلام

محمد رضا ضیایی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به‌روز جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی ره و مقام معظم رهبری ره می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز از این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفیٰ ص العالمیة» به‌عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیرایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ص

فهرست

۱۷	مقدمه
۲۳	فصل اول: مباحث مقدماتی
۲۳	تبیین مسئله، سؤالات و فرضیه‌های تحقیق
۲۶	ضرورت و اهداف تحقیق
۲۶	پیشینه تحقیق
۲۹	مفهوم‌شناسی
۳۰	۱. سیره
۳۶	۲. سنت
۴۰	۳. اهل بیت علیهم‌السلام
۴۲	اهل بیت علیهم‌السلام در اصطلاح
۵۴	ملاک تمسک به سیره اهل بیت علیهم‌السلام
۵۵	۱. عرضه بر قرآن و سنت راستین پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم
۵۹	۲. عرضه بر خرد و هماهنگی با شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام
۶۲	مبانی دیدگاه‌های امام ره‌الله‌تعالیه و رهبری الله در تمسک به سیره اهل بیت علیهم‌السلام
۶۳	۱. جاودانگی سیره اهل بیت علیهم‌السلام
۶۴	دلایل جاودانگی سیره اهل بیت علیهم‌السلام
۶۴	یک - جاودانگی دعوت و رسالت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم

- ۶۷ دو - جاودانگی قوانین اسلام و پویایی احکام اسلامی
- ۷۵ ۲. رحمت بودن بر جهانیان
- ۷۸ ۳. صراط مستقیم بودن اهل بیت علیهم السلام
- ۸۶ ساحت های گوناگون حجیت سیره اهل بیت علیهم السلام
- ۸۶ ۱. حجیت سیره اهل بیت علیهم السلام در امور عبادی
- ۸۹ ۲. حجیت سیره اهل بیت علیهم السلام در مسائل سیاسی
- ۹۸ ۳. حجیت سیره اهل بیت علیهم السلام در مسائل اجتماعی
- ۱۰۲ ۴. حجیت سیره اهل بیت علیهم السلام در مسائل اقتصادی
- ۱۰۴ ضرورت تأسی به سیره اهل بیت علیهم السلام
- ۱۰۴ ۱. نیازمندی انسان به الگو و اسوه
- ۱۰۸ ۲. سیره اهل بیت علیهم السلام و راهکارهای عملی
- ۱۱۱ ۳. سیره اهل بیت علیهم السلام و آموزش های علمی
- ۱۱۵ ۴. الگو و اسوه بودن اهل بیت علیهم السلام در قرآن
- ۱۲۵ فصل دوم: سیره فرهنگی اهل بیت علیهم السلام در اندیشه و کلام امام علیه السلام و رهبری علیه السلام
- ۱۲۵ مقدمه
- ۱۲۶ فرهنگ
- ۱۲۷ ۱. تعریف فرهنگ
- ۱۳۲ ۲. جایگاه و اهمیت فرهنگ از منظر حضرت امام علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام
- ۱۴۰ ارزش ها و باورها در سیره اهل بیت علیهم السلام
- ۱۴۱ ۱. عقاید و باورها
- ۱۴۱ ۲. ارزش ها
- ۱۴۲ عدالت گستری
- ۱۴۹ یک - عدالت اقتصادی
- ۱۵۴ دو - عدالت سیاسی - اجتماعی
- ۱۵۷ سه - عدالت قضایی

- نقش سیره اهل بیت علیهم السلام در فرهنگ و تمدن اسلامی ۱۵۹
- سیره علمی اهل بیت علیهم السلام ۱۷۳
۱. اهمیت علم در سیره اهل بیت علیهم السلام ۱۷۴
۲. نقش اهل بیت علیهم السلام در پیشرفت علمی مسلمانان ۱۸۰
۳. تشویق به علم آموزی ۱۸۹
- سیره معنوی و عبادی اهل بیت علیهم السلام ۱۹۵
۱. اهمیت عبادت در سیره اهل بیت علیهم السلام ۱۹۸
۲. نماز در سیره اهل بیت علیهم السلام ۲۰۶
- الف) نماز شب ۲۱۵
- ب) نماز مستحبی ۲۲۰
- ج) نماز عید ۲۲۲
- د) نماز جمعه ۲۲۴
۳. اخلاص ۲۲۵
۴. روزه ۲۳۳
۵. دعا ۲۳۷
۶. خوف از خدا ۲۵۲
۷. تلاوت قرآن کریم ۲۶۰
۸. انفاق و صدقه ۲۶۲
۹. مسجد در سیره اهل بیت علیهم السلام ۲۶۹
- الف) مسجد پایگاه حکومت اسلامی ۲۷۳
- ب) مسجد مرکز فعالیت های سیاسی ۲۷۶
- ج) مسجد مرکز جنبش ها و حرکت های نظامی ۲۷۸
- د) مسجد مرکز تبلیغ ۲۸۱
- ه) نماز جمعه و مسجد ۲۸۲

فصل سوم: سیره سیاسی اهل بیت علیهم السلام در اندیشه و کلام حضرت امام رحمته الله علیه و رهبری علیه السلام — ۲۸۹

مقدمه ————— ۲۸۹

تشکیل حکومت در سیره اهل بیت علیهم السلام ————— ۲۹۱

۱. پایه های حکومت اهل بیت علیهم السلام ————— ۳۰۳

الف) توحید ————— ۳۰۳

ب) عدالت ————— ۳۰۷

ج) دیانت ————— ۳۱۱

۲. اقدامات اولیه اهل بیت علیهم السلام برای تشکیل حکومت ————— ۳۱۵

الف) گردآوری افراد ————— ۳۱۶

ب) تدوین معاهده سیاسی یا قانون اساسی ————— ۳۲۰

هدف از تشکیل حکومت در سیره اهل بیت علیهم السلام ————— ۳۲۵

۱. تربیت انسان ها (سازمان سازی) ————— ۳۲۶

۲. پیاده کردن تعالیم اسلام و قرآن ————— ۳۳۴

۳. آزادی و استقلال داخلی ————— ۳۳۶

۴. برقراری عدالت اجتماعی ————— ۳۳۹

۵. تشکیل و سازماندهی نیروی نظامی ————— ۳۵۱

۶. حاکمیت و اجرای قانون ————— ۳۵۴

ویژگی های حاکم اسلامی ————— ۳۶۷

۱. عدالت ————— ۳۶۸

۲. تواضع و فروتنی ————— ۳۷۱

۳. مهربانی با مردم ————— ۳۷۴

۴. ساده زیستی ————— ۳۷۶

۵. افضلیت علمی ————— ۳۷۹

۶. قانون گرایی ————— ۳۸۲

وظایف حکومت اسلامی در سیره اهل بیت علیهم السلام ————— ۳۸۹